

Oklahomska legislatura suspendirala Waltona.

Poslanska zbornica je obtožila eksekutivnega načelnika. Senat je glasoval za governorjevo odstavitev s 36 proti 1 glasu, ko je poslanska zbornica obtožila governorja, da ima svojega zasebnega soferja na državni plačilni listi. Walton se je izjavil, da bo kljub temu je ostal na svojem mestu.

Oklahoma City, Okla. — Governor J. C. Walton je bil suspendiran ob šestih in 40 minut v tork popoldne, ko je senat sprejel s 36 proti 1 glasu resolucijo, po kateri je governor odstavljen od svoje službe dokler bo trajala njegova obravnava v oklahomski legislaturi. Senat je glasoval takoj potem, ko mu spodnja hiša predložila javno obtožbo eksekutivnega načelnika oklahomske države.

Kanadski delavec za lastno politično stranko.

Rajši slede vzhodu delavcev v Angliji kakor Gompersu v Združenih državah.

Ottawa, Ont. — (Fed. Press.) — Samostojna politična akcija je zdaj v oficijelnem programu organiziranega delavstva Kanade. Kanadski delavci se ne morejo spriznati s stališčem Ameriške delavske federacije, katera zadržuje neodvisno politično akcijo. Kanadski trade-unionisti so v tem oziru bližje Angliji kakor Ameriki, dasi so organizirani v unijah, ki so vložene v Ameriški delavski federaciji. Kanadčani niso slepi in vidijo uspehe, katere si je priborilo delavstvo Anglije na političnem polju, zato rajši slede taktiki angleškega proletariata.

Kanadska Labor party, ki je krilo kanadskega Kongresa strokovnih unij, je bila ustanovljena pred dvema letoma v Winnipegu. Na letošnjem zboru Kongresa je pa bila sprejeta resolucija, ki vabi članse unij, naj delujejo za Delavsko stranko. Mnenje delavskih krogov v Kanadi glede politične akcije je bilo kristalizirano že leta 1917, ko je Kongres sprejel resolucijo za ustanovitev delavske stranke v Kanadi po vzgledu angleške Labor party. Od tistega časa gibanje za Delavsko stranko polagoma, toda čvrsto napreduje. Kanadski delavci prihajajo do prepričanja — kakor morajo enkrat priti tudi delavci v Združenih državah — da delavec mora biti organiziran politično v svoji lastni stranki kakor strokovno ali industrijsko v lastni uniji, če hoče doseči kak uspeh.

AMERIKA SE NE BO VMEŠAVALA.

Naj se zgodi v Nemčiji karkoli, ameriška vlada bo držala roke proč.

Washington, D. C. — Poročilo iz Bele hiše se glasi, da predsednik Coolidge ne stori nobenega koraka, ki bi se nanašal na sedanjo kaotično situacijo v Nemčiji. Ameriška vlada bo držala roke proč. Ameriška vlada ne bo vplivala za niti proti ohranitvi nemške republike ali proti vpostavitvi monarhije. Administracija se pač zaveda, da razpad centralne Evrope bo jako neugodno učinkoval na poravnave zavezniških dolgov, toda administracija čuti, da Združene države nimajo pravice določevati ali oni tuji državi, kakšno obliko vlade sme ali ne sme imeti.

BODITE OPRENI V GARAZAH!

Chicago, Ill. — Po zasebnih garazah je treba paziti, da človeka ne zaduži ogjikov monoksid. Vsako zimsko zahteva ta plin najmanj deset življenjskih let. Glejte na to, da pogostokrat prezračite garažo! Tako priporoča vsem tistim, ki imajo garaže, zdravstveni komisar Herman N. Bundesen.

fenzivo na kriminalnem prizivnem sodišču sklicuje se na to, da je bila legislatura sklicana radi tega, da glasuje o njegovi protikluksovski zakonski osnovi, ne pa o njegovi javni obtožbi. Podgovernor je rekel, da se bo ravnal po določbah državne postave in ustanove. Cela zadeva je končana in izločena obnem.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika. Oklahomski governor Walton suspendiran. Dejal pa je, da se ne bo pokoril sklepu zbornice. Coolidge bo kandidat stare garde in denarnih mogotcev, če bo nominiran. Čikaški mestni očetje se boje splošnega ljudskega glasovanja o vprašanju prohibicije. Ameriška vlada se ne bo vmešavala v zadeve, ki so v zvezi s položajem v Nemčiji. Neznani nasledovalec Lloyda Georgea aretiran.

Inosemstvo.

Krvava bitka med komunisti in policijo v nemškem pristaniščem mestu Hamburgu. Porenjaki separatisti premagani in izgnani iz več mest. Bavarska je vedno bolj uporna. Socialisti izstopijo iz vlade. Južnoafriški predsednik Smuts svari Anglijo in Ameriko, naj ne odpušta vojnih dolgov zaveznikom, ker s tem bi bil pojačan francoski militarizem. Grška revolta dokraja udušena.

STARI GARDISTI IN DENARNI MOGOTCI OKOLI PREDSED. COOLIDGEA.

Millionarji in republikanski politični voditelji so obljubili vsesmanu eksekutivnemu načelniku pomoč in svetobo.

COOLIDGE BO NOSILLO REPUBLIKANSKE VOLILNE LISTE PRIHODNJE LETO.

Washington, D. C. — Denarni mogotci in voditelji republikanske stranke so se zbrali pri predsedniku Coolidgeu na malo južno ter potem precej dolgo konferirali z njim.

Dasi ni bilo nobenega posebnege namena o poteku tiste konference, je prišlo vendar toliko na dan, da je sedaj znano, o čem so se milijonarji in vodilni republikanci pogovarjali s predsednikom. Pogovor se je sikal okoli dveh glavnih točk. Obiskovalci so hoteli zagotoviti predsedniku Coolidgeu, da je po sklepu stare garde in republikanski organizaciji določeno že kar vnaprej, da ne bo nosil republikanske volilne liste na volitvah prihodnje leto niti drugo kakor predsednik Coolidge sam. Denarni mogotci in stari republikanski politični gosjaki so za njim. Vprašanje je le, če bo ljudstvo nasprotno zadovoljno z njim ter oddalo svoj glas zanj. Ni se ne ve. Dneva ni hvaliti pred solnčnim zahodom. Nadalje so mu obljubili, da bodo finančni volilni kampanjo zanj in za stranko. Predsednikovi gostje so bili načelnik republikanskega narodnega odbora John T. Adams, Fred W. Upham, C. H. Huston, bivši pennsylvanski governor Sproul, philadelphski kapitalist E. T. Stotesbury, čikaški multimilijonar William Wrigley, denverski kapitalist James H. Stanley, "polkovnik House" Coolidgeve administracije Frank Stearns iz Bostona.

Razpravljali so tudi o mestu, kje se naj vrši prihodnja republikanska narodna konvenca. Ali to vprašanje ima definitivno rešiti poseben osek, ki se sestane v tem mestu dne 10. novembra. Razen načelnika Adama in blagajnika Uphama so predsednikovi gostje predstavljali milijone in milijone kapitala, vložnega v raznih podjetjih. Čikaško mesto si prizadeva na vse kriplje privabiti republikansko konvenca v svojo sredo. Millionarji so obljubili predsedniku, da bo hočejo skrbeti za denarne potrebe v volilni kampanji. Obnem pa so se pežali z načrtom, kako zbrati silno svoto denarja med republikanskimi vrstami, da jim bo pri rokah, kadarkoli pride do potrebe.

Delavec brez delavskega častopija je kakor vojak brez puške.

TIHOTAPSTVO E ŽGANJEM JE ZAKONIT POKLIC V BOSTONU.

Boston, Mass. — (Federated Press.) — Tihotapstvo z žganjem spada v kategorijo "dela" v Bostonu. Tako je rasmolil sodnik Day. Policija je prišla nekega Irea z obtožbo, da se klati po mestu brez dela in se preživlja na sumljiv način. "Kaj delate?" ga je vprašal sodnik. "Pišče prinašam in prodajam," je dejal Iree odprto. "To je delo, jetnik je oproščen," je dejal sodnik.

MESTNI OČETJE SE BOJE SPLOŠNEGA LJUDSKEGA GLASOVANJA.

Običinski svet je že trikrat odklonil sprejeti resolucijo za poplavljanje uveljavljanja prohibicijske postave.

TAKO NE BO V CHICAGU REFERENDUMA NA DAN 8. NOVEMBRA, KO BODO VOLJENI SODNIKI.

Chicago, Ill. — Nasprotniki in prijatelji županovega postopanja v uveljavljanju prohibicijske postave v čikaškem mestnem svetu si menda nič prav ne upajo dati vprašanja o Deverjevem postopanju čikaškemu prebivalstvu na splošno glasovanje. In tako ne bo referenduma glede tega vprašanja na prihodnjih sodniških volitvah, ki se vrše dne 8. novembra in na katerih bodo imeli socialisti, republikanci in demokrati svoje lastne kandidate. Dosele so imeli navadno republikanci in demokrate koalicijsko volilno listo. Toda se demokrate niso mogli z bogati republikanci. Socialisti nastopajo vedno samostojno. Zadnje soboto so močno govorili o splošnem glasovanju, ali ko so se malo odpeli v nedeljo ter celično stvar dobrega premislili, so prišli do izpovedanja, da bi ne bilo prav, če bi sedaj nastopili proti županovi politiki, ker bi se to morda upirali njihovi ponovni izvolitvi. Nadalje bi šla tudi trda nekaterim sodnijskim kandidatom, če bi šlo prihodnji mesec tudi za prohibicijsko vprašanje. Še tretji razlog je, ki je zbudil v glavah mestnih očetov resno pomisleke. Naznere v Chicagu so sedaj take, da bi prav lahko utegnili zmagati suhaši. Chicago je sicer zelo mokro mesto. Večina čikaških žensk je glasovala za lahka vina in pivo. Ali prišla bi pa v celih armadah na plan ter protestirale proti munjajnu in strupu, če bi jim bilo dano sedaj to vprašanje na glasovanje. V zadnjih dveh letih je mestni svet trikrat odklonil sprejeti re-

(Dalje na 3. strani.)

AVTOMOBILSKE NESREČE \$13,500,000 ŠKODE V ENEM LETU.

Chicago, Ill. — Brezbržnost na strani pešcev in avtomobilskih voznikov je povzročila 31,604 smrtih in drugih nesreč v letu 1922. Šrom Združenih držav. Napravljen škodo cenijo najmanj na \$13,500,000. Varnostna komisija župana Deverja je to poročala začetkom tega tedna. Komisija je poudarila, da ni vstela v ta znesek izgube časa, niti ne zdravniških in bolniških računov. Nadalje je tudi računala za vsako življenjsko izgubo po \$3,000, dobim je v delavski odškodninski postavi prisojenih \$5,000 za vsako življenjsko izgubo. Brezbržnost na strani pešcev in motoristov je večinoma vzrok avtomobilskim nesrečam. Če bi motoristi in pešci malo bolj pazili, bi bilo veliko manj nesreč.

Italijani pobili 400 Arabcev.

London. — Iz Rima poročajo, da so italijanske čete pred nekaj dnevi potlačile upor v Tripolitani z masakriranjem 400 upornikov. Četam je pomagalo letalo, s katerega so padale bombe na položje vstajev. Deset Italijanov je bilo ubitih in okrog 50 ranjenih.

Krvavi boji izbruhnili v Nemčiji.

Okrog 400 ubitih in ranjenih v Hamburgu, kjer so komunisti okupirali pristanišče, predmestja in policijske postaje. Delavci v Porurju bodo odalovljeni. Socialisti zapuste Stresemannovo vlado. Velik naval vojaštva na Saksosko. Porenjani izgubljajo oboje mesta v bitkah z nacionalisti in delavci. Bavarska zahteva novo ustavo.

Berlin, 24. okt. — Na podlagi poročil iz raznih mest je bilo dne 15 oseb ubitih in več ko sto ranjenih v avstrijah bojih.

Iz Aachena javljajo, da je bilo tam deset separatistov hinčanih. Ljudi boji med komunisti in policijskimi ter vojaškimi četami v Hamburgu se nadaljujejo. Orodni odbor komunistične stranke je odredil, da se sabotirajo železnice, tako da se prepreči prevažanje vojaštva iz države v državo in od mesta do mesta.

London, 24. okt. — Iz Parisa poročajo, da je nemški predsednik Ebert pripravljen na beg v Švico.

Hamburg, 24. okt. — Kolikor je do zdaj znano je bilo 14 policajev in 30 komunistov ubitih ter 108 policajev in 250 komunistov ranjenih v krvavih bojih, ki so izbruhnili včeraj na hamburških ulicah. Komunisti, ki so včeraj osovili deset policijskih postaj v mestu in odresali pristanišče s velikimi ladjedelnicami ter industrijske predmestja od mesta, drža barikade v mnogih delih Hamburga. Boji so se obnovili danes zjutraj.

Policijske čete s prostovoljci vred štejejo okrog 4000 moč, dolga je dobro oboroženih. Delavci dvakrat toliko. Pašča vojaštva in pomorščaki, ki so prišli na rušilnih iz Kiela, pomagajo policistom. Obsedno stanje je razglašeno po vsem mestu.

Komunisti, ki so pri prvem navalu okupirali deset policijskih postaj, so razorožili policiste in razorožili policiste in zaplenili večjo zalogo streliva in orožja z več strojnimi; dobili so tudi oklopne kare. Policijska armada je proti večeru reokupirala nekatere postaje v ostalih so se pa komunisti utrdili z barikadami, izza katerih so streljali na policijo do pozne noči. Med bojevniki na barikadah je mnogo žensk, ki so med bitko vzklikale: "Lačni smo, dajte nam kruha!"

Berlin, 24. okt. — Veliki življenjski izgredi so izbruhnili danes v Brunswicku.

Snoči je bilo izdano poročilo, da bodo danes vsi delavci v Porurju, razen rudarjev, odalovljeni. Rudarji bodo odalovljeni 1. novembra. Nemški industrijski magnatje zapro tovarne in rudnike. — Kakor izgleda, bo nemška vlada zaenkrat prepustila Porenje in Porurje svoji usodi, ker ima preveč opravka s kaotom in revolucijo v neokupirani Nemčiji.

Situacija v Berlinu je danes motna in ogrožajoča. Na tisoče ljudi, ki ne morejo kupiti kruha, hodijo po ulicah in stiska pesti. Prodajalnice so večidel zaprte. Močni oddelki policije se gibljejo po mestu. Tupatam se oglašajo strelci.

Poročila o enakem položaju prihajajo iz drugih mest, kjer gladni in brezposelni delavci prirejajo dnevne demonstracije.

Industrijski magnatje so dosleli s svojimi izmišljenimi poročili o "rdečem terburju" v Saksoski, da je vojaški diktator Gessler poslal tja 50,000 vojakov, ki so zasedli Leipzig, Dresden in druga večja mesta. To je razpallilo socialistične ministre v Stresemannovo kabinetu in zagrozili so s ostavko, ako ne bo diktator ravnal tako strogo nastopil proti Bavarski kot nastopa proti saksoski delavski viadi.

Komunisti so povabili socialiste, naj izstopijo iz vlade in organizirajo z njimi čnotno fronto. Socialistični voditelji se bodo jutri posvetovali o predlogu komunistov. Dresden, Saska, 24. okt. — Delavske organizacije v Saksoski (Dalje na 3. strani.)

Odpuščenje dolgov je nevarno.

"Radodarnost Amerike in Anglije pomeni več militarizma v Evropi," pravi Smuts.

London, 24. okt. — Južnoafriški ministri predsednik Smuts, ki se mudi na velikobritanski imperijski konferenci, je snovil v svojem govoru pri neki pojedini dejal, da bi bila velika nesreča za Evropo, če bi Amerika in Anglija odpustili vojne dolgove Franciji in drugim zaveznikom. Ta radodarnost, katere se on boji, bi pomenila, da bi Francija potem še bolj povečala svojo armado in oboroževala malo entente.

"Ljudstva postajajo nemirna radi oboroževanja Francije na suhem in v zraku. Francoska vlada je tudi posodila velike svote denarja manjšim evropskim državam okrog Nemčije v glavnem zato, da nakrni njihove poirelne militaristične želodce. Velika nevarnost je v tem, če postane Anglija in nato cesada na zapadu Amerika tako radodarna, da odpusti Franciji dolgove, ker to bi pomenilo, da se bolj vrste militarizem, kotove goji Francija," je rekel Smuts.

Ameriški poslanik Harvey je v svojem poslovilnem govoru pred odhodom iz Londona, katerega je imel včeraj na sestanku diplomatov, nemilo drgnul Francijo, ko je dejal, da milijarde, ki jih je posodila Amerika Evropi med vojno, se zdaj rabijo za povečanje armad. Francoski poslanik, grof Saint de Aulaire, je nemirno menel na svojem sedežu, ko je Harvey izgovoril omenjena beseda. Naredil je kisel obraz in vihal nos.

LLOYD GEORGE V WASHINGTONU.

Nemania, ki mu je sledil od Chicagoa, aretiran.

Pittsburgh, Pa. — Lloyd George je prišel v sredo zjutraj v Pittsburgh. Jutri zjutraj bo v Washingtonu, kjer ga čakajo sestanki in pojedine s predsednikom Coolidgeom, državnim tajnikom Hughesom in drugimi vladnimi uradniki. Obišče tudi bivšega predsednika Wilsona.

Tajni detektivski so v Clevelandu aretirali nekega neznanca, ki je sledil Lloyd Georgeu iz Chleaga v St. Louis, Indianapolis in Cleveland. Njegovo ime je zamolčano.

Grška vstaja popolnoma udušena.

Atena, 24. okt. — Uradno poročilo se glasi, da je vstaja, katero je vodil general Metaxas, popolnoma udušena. Brez bojev ni bilo, toda dosele še ni znano, če je kaj žrtve. Od 1800 vstajev je bilo 800 uteljih, drugi so pa pobegnili. Šredišča upornikov so bila Chaleis, Korint, Schismatarji, Patras in Solun.

Vstaki so večinoma bivši oficirji, ki so danes brez službe.

Volitve v Avstriji.

Dunaj, 24. okt. — Zadnje nedeljo so se vršile v avstrijski republiki volitve za nov parlament. Popolni izid še ni znan, toda toliko se ve, da so večinske stranke obdržale svoje mandate. Velenenci so popolnoma propadli.

VERNE.

Chicago in okolice: V petek vedno in mrzlo. Lahki severno-zapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 53, najnižja 44. Solnce izide ob 6:13, zaide ob 5:37.

PROSVETA

CLASNO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE DRUŠTVE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE DRUŠTVE
 Člani plačujejo po dogovoru. Kolikoli se ne veda.
 Redarstvo: Redarstvo države (vsega Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta, \$1.25 na tri mesece; Chicago \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.12 na tri mesece, in za izposojništvo \$2.50.
 Nadar na vsa, kar ima slika s kletom:
"PROSVETA"
 2837-39 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slavonic National Benefit Society.
 Organized by the Slavonic National Benefit Society.
 Advertising rates on application.
 Subscriptions: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$4.50, and foreign countries \$5.50 per year.
"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oblopuje n. pr. (Nov. 20-22) poleg vsakega imena na nadarstvu pomeni da vam je s tem davcom potobilo naročilo. Posvetite je pravočasno, da se vam ne zamudi list.

VOLSTEADIZEM V POLITIČNEM KOTLU.

Ko je bilo volilcem v Chicagu predloženo vprašanje, ako se naj dovoli izdelovati in prodajati lahka vina in pivo, so se volilci s tako večino izrekli za vprašanje, da je kurja polt obilna fanatike med prohibicijonisti in tihotapce z opojnimi pijačami iz strahu, da Chicagu siede tudi druga velika mesta. Fanatiki so se bali, da bo volsteadizem pokopan. Tihotapci, ki prodajajo jeruš in druge strupene pijače za alkoholne pijače, so pa videli v odpravi volsteadizma pogin njihove obrti, ki je vzcvetela, odkar je bila deželna otrečena z volsteadizmom.

Ljudstvo v Chicagu se ni izreklo proti osemnajstemu amendmentu, kot skušajo dokazati nekateri navihani profesionalni političarji, ampak se je izreklo za amendiranje Volsteadove postave, ki proglašja vsako pijačo za opojno, ki vsebuje več kot pol odstotka alkohola. Kajti ljudstvo se zdi smešno, da bi bila vsaka pijača opojna, ki ima več kot pol odstotka alkohola, ker tako majhna količina alkohola v pijači ne zadostuje niti za konzerviranje pijače, ki je pripravljena naravnim potom in ni spackana na podlagi raznih kemičnih formul.

Tudi žene v Chicagu so potrdile to vprašanje z veliko večino. Izrekle so, da ne smatrajo lahka vina in piva za opojno pijačo in zato je njih želja, da se amendira Volsteadova postava. Ako bi bilo ženam predloženo vprašanje, če se naj uvedejo zopet žganje in saluni, tedaj bi žene prav zanesljivo glasovale proti vprašanju, mesto da bi ga potrdile.

To splošno glasovanje v Chicagu je pokazalo jasno kot-bell dan, kaj ljudstvo želi in da je njegova želja amendiranje Volsteadove postave in odprava osemnajstega amendmenta.

Profesionalni političarji bi zdaj radi zavili rezultat tega glasovanja in ga prikazali, kot da je ljudstvo glasovalo, da se naj krši osemnajsti amendment. Nekateri profesionalni političarji love glasove fanatičnih prohibicijonistov. Zato ena stran njih obraza pokazuje, da so pri volji se pokoriti ljudski volji, druga stran obraza pa pripoveduje, da so pokorni sluge najbolj fanatičnih prohibicijonistov, katerim je celo še Volsteadova postava premehka in mila.

Da ljudstvo ne spozna te igre, zamenjavajo osemnajsti amendment z Volsteadovo postavo. Ako ljudstvo zahteva, da se amendira Volsteadov zakon, tedaj govore, da hoče amendirati osemnajsti amendment, kar je pa izredno težka reč.

Kako se to izgrajkanje vrši, nam pokazuje seja občinskega sveta v Chicagu.

Občinski svetovalec Klink je predložil resolucijo, ki priporoča, da se Volsteadova postava tako amendira, da se dovoli proizvajati in prodajati lahka vina in pivo. Občinski svetovalec McKinlay je takoj predlagal amendment k tej resoluciji, da se ta resolucija ne razlaga tako, da ščuva k nespoinjevanju obstoječih postav.

Občinska svetovalca Albert in Tomacak sta predložila resolucijo, da se spoštuje osemnajsti amendment k ustavi Združenih držav v polni meri, dokler tvori del najvišjega zakona v deželi.

Očividno sta občinska svetovalca zamenjala Volsteadovo postavo z osemnajstim ustavnim amendmentom. Ake sta to storila nevedoma ali nalašč, je nemogoče konstatirati, ako sama ne izjavita, kakšni razlogi so ju vodili, da sta predložila omenjeno resolucijo.

Prišlo je do glasovanja. Večina je glasovala, da se položi resolucija teh dveh občinskih svetovalcev na mizo, nato je pa sprejela Klinkova resolucija.

Jasno je, da se vprašanje Volsteadovega zakona ne bo rešilo v čikaškem ali katerem drugem občinskem svetu, kajti Volsteadovo postavo lahko prekličje ali amendira le kongres. Ampak taki zaključki občinskih zastopov opominjajo kongresne poslance in senatorje, kako ljudstvo sodi o Volsteadovi postavi in da se dobro zaveda, da ni osemnajsti amendment kriv, ako se pojavili tihotapci, kateri prodajajo jeruš in druge strupe ljudstvu, da se z njim omami, marveč je sedanje razmere zakrivila Volsteadova postava.

V političnem kotlu ni osemnajsti amendment, ampak je Volsteadov zakon. Pravi profesionalni političarji pa mešajo kašo v političnem kotlu, da lahko pri zagrisenih prohibicijonistih in navadnem ljudstvu love glasove.

SLIKE IZ NASELBN.

Johnstown, Pa. — Kakor se čuje iz raznih krajev širne Amerike le slabo, tako je tudi pri nas. Premogokopi obratujejo samo po dva ali tri dni v tednu in jeklarna ravno tako. Po jeklarnah odpušča ljudi vsak dan, po rudnikih pa je zaposlenih tako velike število rudarjev, da ne morejo nič zaslužiti, skoravno delajo polovico časa. Ni mi znano, kako dolgo bo to trpelo. Upam, da se bo v kratkem spremeniło na boljše. Nejakom ne svetujem, da bi prihajali v Johnstown za delom.

Drugačnoga nečega nimam pisati. Na društvenem polju smo precej dobri, kajti imamo rana podporna društva. Ne smem kajpada pozabiti na našo Slovensko zadrugo na Moxhamu, ter omeniti, da ona dobro napreduje. V tekočem letu smo napravili velik korak, ki je bil nujno potreben. Kupili smo namreč isto poslopje, ki ga je zadruga imela prej v najemu. To smo napravili s pomočjo našega Slovenskega hranilnega in posojilnega društva v Conemaughu, Pa.

Vse delničarje prosim, da se udeležijo redne trimesečne seja v sredo dne 28. oktobra ob dveh popoldnih v Slovenskem domu na Moxhamu, kjer bomo volili kandidate za direktorje v prihodnjem letu. Poleg tega imamo rešiti še več različnih stvari v korist organizacije.

Uljudno torej vabim vse delničarje Slovenske zadruge na Moxhamu ter se le naprej zahvaljujem za udeležbo.

S pozdravom! — Michael Ameršek, predsednik.

Lorain, Okla. — Prve besede o potrebi Slovenskega narodnega doma v Lorainu, O., so prišle na dan meseca julija 1910. Na seji društva "Marija Pomagaj", št. 6, JSEKJ, so takrat zaključili, da društvo ne povzame daljnih korakov v tej stvari, dokler ne poizve za manjše pri ostalih slovenskih društvih, spadajočih različnim svizam in jednotam. Ostala društva in posamezniki pa se niso zanimali za koristno stvar in ideja je bila položena v sibel počitka, kjer je čakala daljnega razvoja. Potekali so dnevi, meseci in leta, da, skoraj šest let je bilo treba čakati, da se je odlična ideja zopet pojavila, to pot le bolj razvita in močnejša, in sicer v času svetovne vojne, ko se je dvigal narod proti narodu in je v bratomorstvu tekla kri.

Na društveni seji meseca aprila 1916 so zopet dvignili glas pri imenovanem društvu, a takda s razliko, da si društvo samo zgradi stavbo. V odbor so bili izvoljeni trije člani s nalogo, naj kupijo od mesta ognjevarno postajo št. 3 na 2. cesti, katere je bila zapuščena, ker je mesto zgradilo novo in moderno na Pearl Ave. in 31. cesti, to je ravno nasproti sedanje stavbe S. N. D. Društvo je bilo urpničano, da bo lahko kupilo staro poslopje in ga preuredilo za tedanje potrebe. Mestni odbor pa je po oblaščenem odgovoru, da prostor ni na prodaj, da ga mesto šeli obdržati še dalje v svoji skrbi. Namera je spivala po vodi.

Ostaneto tega društva pa tedaj ni več mirovalo, deovalo je, da bi naredili kaj v korist društva in celokupne naselbine. In že na junjski seji istega leta je društvo sklenilo, da kupi akter zemlje v bližnji hosti, petnajst minut hoda iz naše naselbine za vso to \$300, iz razloga, ker so slovenska društva prirejala piknike v poletnem času na istem prostoru, radi česar je bilo treba lastniku plačevati najemnine. Društvo je sklenilo, da kupi zemljo zase, ako se s tem ne strinjajo ostala društva, da bi kupili vel skupej.

Novica o tem zaključku se je razširila blakovito hitro. Menda se to, ker je bila seja dopoldne, popoldne pa vojno-pripravljena parada, kakoršne so se vršile krišem Unije. Slovenski življenj je prišel od parade govoril največ o tej zemlji in priglasilo se jih je precejšnje število, da se šele odzvati konferenci šeli večer. Bilo je tudi odločeno, kje se ima vršiti sestanek.

Na veliko presenečenje pa je k tistemu sestanku prišlo samo par oseb in še od tistih je bilo čuti besede, da se ljudstvo ne odzove, ker društvo "Marija Pomagaj" ni priljubljeno, ima katoliško ime, člane pa "rdeče". Bil smo zopet skupej bogatejši. Zaradi teh besed pa društvo ni izgubilo poguma, posovno je šlo na delo. Nekateri druge elemente je bilo čuti še govoriti o potrebi S. N. D. in tako vidno 15. oktobra istega leta sklep: Društvo apelira na vsa ostala slovenska društva k sestanku dne 3. decembra 1916. Društva so se v resnici odzvala klicu in poslala po dva zastopnika k sestanku. Kaj posebnega pa še ni bilo mogoče ukreniti, ker ljudstvo je bilo še nepoučeno in nezavedno. Izvoljen je bil začasni odbor, da vodi agitacijo in ob priliki skliče javen shod za vse Slovence v Lorainu. To se je tudi zgodilo. Navedeni javni shod dne 3. januarja 1917 je bil še precej povoljno obiskan. Navzoči so govorili in razmotrivali vsestransko, končno pa zaključili — na najboljšo — kot se ne more pričakovati pri nevednih. Ne bom navajal podrobnosti, kajti bilo bi preobširno. Ena najvažnejših napak, kar jih je bilo storjenih tedaj, je bila brez dvoma: Odbor izvoljen po načinu kot pri vsakem podpornem društvu. O direktoriju je bilo govorjeno samo toliko, da ga ni treba, ker ni nikake blagajne.

Marsikdo si bi morda predstavljal, da je bila to le malenkost. Da in prav to bi nas bilo kmalu stalo poloma v Lorainu. O tem bomo še pozneje čitali. Na tej seji je bilo določeno, da se ustanovi korporacija za \$10,000, ter se izdajo delnice po \$5.00 pod imenom Jugoslovanski narodni dom.

Dne 9. februarja 1917 je bila prirejena prva veselica v korist temu podjetju, katere čisti dobiček je bil \$124.30. S tem je bila dana nekaka smer ideji, da je potajala živahnost. Na pikniku meseca julija, ki je bil prirejen v isti namen, je bila udeležba od strani tujakunjih Slovencev tako ogromna, da menda še nikdar prej tako. Žal le, da nam vremenski bogovi niso bili milostljivi, kajti ob polstirih popoldne, to je najlepši čas, ko je bilo ljudstvo zbrano in židano volje, da se dela za koristi naselbine, se je tako nemadoma villa ploha dežja, da je ljudstvo nemadoma razgnala na vse strani. Bilo je \$250 čistega preostanka, bilo bi pa gotovo \$600, da ni ploha prekrizala naših računov.

Nekaka otnost in žalost je pričela prihajati meseca avgusta. Tedanji blagajnik S. N. D. se je pričel poganjati za kandidatuo aldermana v petem okraju. Pri primarnih volitvah v avgustu je tudi dobil nominacijo, radi česar je uporabil ves prosti čas v ta namen. Tudi s točasnim tajnikom je bilo malo bolje; življenske razmere mu tu niso ugajale in kot vsak je tudi on vedno mislil s trebamom za kruhom. Ravno ti časi, začetni v avgustom, september in oktober, so bili najbolj kritični za sedanje podjetje. Kot že prej rečeno, kmalu bi nas bila vpropastila napaka radi nepopolnega odbora. V navedenih mesecih je večinoma vse tri urade moral vzdrževati predsednik. Na oktoberaki seji se je predsednik, uvidevši, da se podjetje pogreza v valovje nasprotnikov, prijel slednjega sredstva: apeliral je na zbornovalce broječe prv delničarjev brez tajnika in blagajnika, za dovoljenje, da pošlje apel na vsa društva, naj nudijo pomoč pri novemberski seji za ukrenitev glede bodočnosti, če ne, da pride propad v doglednem času. Društva so se odzvala apelu, izvollila po dva zastopnika na novembersko sejo S. N. D.

Žal se tudi takrat niso odzvali vsi zastopniki, nekateri mlačnejši so izostali. Prišlo pa jih je vendar toliko, da je bila ideja zopet oživljena, da je bila glavna delničarska seja decembra meseca dobro obiskana. Izvoljen je bil stalni direktorij, kateremu je bilo izročeno v oskrbo vse premoženje in uprava. Od tedaj se je obračalo vidno na bolje. Več delavnih moči je dalo več agitacije. S principom, da v alogi je moč, se je delo nadaljevalo, za to je tudi blagajna vidno rastla.

Meseca decembra 1919 je direktorij videl potrebo, da se naša korporacija presnuje iz razlogov, da se z glavnice \$10,000 ne more zgraditi nič primernega, ter naj se glavnica zviša na \$50,000 in delnice po \$5, naj se spremene na nominalno vrednost \$25. Ravnotako je bilo izvršeno tudi radi starega zemljišča, katero je bilo kupljeno leta 1918. To je bilo sklenjeno iz vzroka, ker bi ne mogli zgraditi na istem zemljišču moderne stavbe.

Ob tej priliki je bilo velika prerekanja radi sprememb, vendar bi se bilo vse v redu uredilo, da ni bilo par vročekrvnešev, ki so se pričeli osebno prerekat. Navzoči so se razburili in zopet je bilo treba več mesecev trdega dela, da so se pomirili duhovi. Daljni razvoj je bil še dosti miren in naraven, le v letu 1921 nas je zadržala kriza, da nismo mogli napredovati kot bi šeleli.

Leta 1922 je bil zasnovan načrt prav moderne stavbe, precej večje od sedanjega modernega gledališča za premikajoče slike, in z dru-

gimi udobnostmi. Žal, je bila naša naselbina preobširna za tako stavbo, ki bi stala okoli \$150,000. Načrte je bilo torej treba zavreči in sprejeti je bil načrt za sedanjo stavbo, ki nas ho stala z vso opremo \$80,000 ali več.

Prišel je čas po sedmih letih, ko se je rodila ideja S. N. D., da vesolja in radosti, ko vidimo, da se naše želje uresničujejo v dejanje dne 28. oktobra ob otvoritvi našega narodnega hrama. Dolga so bila leta in trda ledina za oranje, ali vse smo premagali s srčno željo in neumornim delovanjem za napredk naselbine. Dan prihaja k otvoritvi našega Doma in zato smo ponosni na naše delo.

Toda naše delo še ni končano. Treba bo še trdega dela morda par let, pet ali več. Ne ustrahimo se polen, ki bodo letela pod noge, nasprotno idimo na delo s podvojenimi močmi kakor delavci narodnega prebujenja. Delajmo složno, budimo nezavedne in neakčne; delajmo toliko časa, da bo stavba v resnici lastnina edine naše naselbine ter bo služila po načelu vsestransko v izobrazbo in napredek naroda. Kadar bomo vse to dosegli, potem homo lahko sedli k mizi počitka, briali snoj z naših čel ter celili rane naših src.

Vabim vse Slovence iz Loraina, naj nikde ne izostane od slavnosti otvoritve Slovenskega narodnega doma. Posebno sta vabljeni Slovenci iz bližnjih in daljnih naselbin, da nas posetite. To ne bo navadna veselica, ampak slavnost — prebujenja naroda. — J. Kofnik.

Voditelji strok. org. o delavski stranki.

Portland, Ore. — (Fed. Press.) Čeprav so resolucije glede delavske stranke na konvenciji Ameriške delavske federacije bile poražene, se je pokazalo, da je tudi veliko število nasprotnikov Gompersove neustrankarske politike. Iz debat, ki so se vršile, se pokazuje, kakih misli so razni voditelji strokovnih unij glede samostojne stranke delavstva v Ameriki.

Da se je pričela debata glede delavske stranke, je vzrok oster spor glede tega med dvema illinoiskima voditeljema: Johnom Walkerjem, predsednikom državne federacije, in Davidom A. McVeyem, delegatom od čikaške delavske federacije.

Walker se je skliceval na to, da bi samostojna politična stranka delavstva škodovala delavstvu, ker bi mu s tem odvzela mnogo prijateljev, in da bi bili na ta način izvoljeni nasprotniki delavcev. Kritiziral je zagovornike radikalnega gibanja: zlasti novega gibanja, ki so ga pričeli farmarji in delavci akupaj.

McVey, njegov nasprotnik v debati, je bil drugega mišljenja. Tudi on je zato, da delavstvo ne sprejme načel ali kakih nazorov W. Z. Fosterja, pač pa je rekel, da je vsako izboljševanje položaja za delavstvo izključeno, ako si delavstvo samo ne bo ustanovilo politične organizacije, ki bo samo za delavstvo. McVey je podpisal tozadevno resolucijo, in zahteval, da resolucija mora na glasovanje. Gompers se je slednjiš udal.

William E. Brewster, zastopajoč Amalgamacijo pločevinarskih in železninarskih delavcev, ni imel toliko sreče. Njegova unija je poslala na konvencijo resolucijo, pozivljajoč A. D. F., da sprejme idejo samostojne delavske stranke. Ta resolucija, ki je prišla od pennsylvanske in minnesotake federacije, je bila po odboru kar zavržena. Brewster je dvakrat skočil s svojega sedela, togoten radi brezobzirnosti samovoljne mašine, a podpredsednik Frank Duffy ga je vsakrat lepo potlačil nazaj na sedež. Z mogočnim glasom se je Brewster skliceval na pravila, da ima pravico zagovarjati resolucijo, in da jo je treba upoštevati ter vsaj o nji razpravljati, a Gompers je vihtel svoje kladivo in zahteval mir.

Predsednik državne delavske federacije v Minnesoti E. G. Hail je zahteval neodvisno politično stranko delavcev in kmetov ter sprejem take resolucije. Kritiziral je Združeno stranko farmarjev in delavcev.

Nelson, delavski vodja iz Kansas Cityja, kakor tudi Doyle, vodja unije barvarjev, sta razbijala po radikaleh in kajpada govorila proti vsaki politični akciji delavstva.

Mathew Wolf, govornik za administracijo, je bil po radikalizmu skozi 40 minut. Tudi napredek v politični stranki angleškega delavstva je napadal ter rekel, da kakorhitro bodo delavci prišli na krmilo, bodo s svojo stranko tudi padali nizdol. Izjavil je, da

ni potrebna nikaka sprememba v postavo, kaj pa se stori, kakor se izpreminjajo časi.

Na taka "dobrodušna" pričročila so delegati v veliki večini glasovali proti sprejetju resolucije za samostojno delavsko stranko.

Brezžični telefon na ameriških farmah.

New York. — (Jugoslovanski oddelek FLIS.) — Malokatera nova iznajdba je tako hitro postala popularna kot je brezžični telefon, ki ga tu zovemo skratka "radio". V mestih je videti že vsepovsod na strehah karakteristične šice, nategnjene med dvema drogama, takozvane antene, ki lovyjo električne valove v zrku, pribajajoče iz raznih bližnjih in oddaljenih postaj. Vsak dan prinašajo časopisni program teh postaj, dolgost njihovih valov in uro oddaje, tako da si lastnik brezžičnega telefona doma lahko izbere, kaka poročila, predavanja ali koncerte se mu zljubi poslušati. In ker so stroški za nabavo takega aparata razmeroma majhni, se raba radiotelefona širi čim dalje bolj s neverjetno nagiloo.

Zlasti popularni je postal radiotelefon med farmarji. Ni čudno. Farmarju, ki živi daleč od vsake večje naselbine, se mu ni treba več bati samote. Kadar hoče, je v zvezi s zunanjim svetom. Radiotelefon mu ne nudi pa le zabave, marveč je postal za njega tudi jako praktična in koristna naprava. Dandanes 150 radio postaj po vseh Združenih državah razpošilja dnevna poročila o vremenu, stanju uuevov in tržnih cenah poljedelskih pridelkov. Razun tega 250 postaj redno oddaja predavanja poljedelskega departmanta o raznih poljedelskih vprašanjih.

Poljedelski departmet je izračunal na podlagi poročil svojih zastopnikov iz 780 okrajev, da je v teh približno 40,000 radio aparatov. To bi bilo, povprečno 51 aparatov za vsak okraj. Ker imamo 2850 poljedelskih okrajev v Združenih državah, bi se lahko cenilo, da je po istem razmerju že 145,000 brezžičnih telefonov na farmah.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

General Majster, osvoboditelj Maribora je upokojen. Bil je edini slovenski general v vojski. Že zaradi tega je njegova upokojitev napačna. Ker je bil obenem upokojen tudi general Plivelič, ki je bil edini hrvatski general v vojski, nima danes naša vojska niti enega hrvatskega ali slovenskega generala.

Sestanek Male antante bo to zimo v Beogradu. Sestanka se udeležijo zunanji ministri Beneš, Dusa in Nibeliš.

Rudarska stavka na Čehoslovskem je vsled posredovanja vlade končana. Delavcem bodo nekoliko plače znižane. To je posledica narastka česke valute, in tisto se bo zgodilo bržkone tudi pri nas, če trajno zraste vrednost dinara.

Koliko je bolnic v Jugoslaviji? V Srbiji in Črni Gori je bilo lani 62 bolnic s 5511 posteljami to je na tisoč prebivalcev v Srbiji 1.12 in Črni Gori 1.8 postelj. V Hrvatski je bilo 32 bolnic s 4567 posteljami ali na tisoč oseb 1.8 postelj. Za Dalmacijo veljajo sledeče števila: 5 bolnic, 599 postelj, 1.82 odstotkov. Vojvodino: 11, 2330, 1.7 odstotkov; za Slovenijo 23,353 in 1.9 odstotkov. Bosna je imela 30 bolnic. — V vsej državi je bilo 168 bolnic s 18,648 posteljami in poleg tega je bilo še 17 stalnih poljstih in 21 začasnih vojakiških bolnic.

Belgrajska občina izkazuje za leto 1923 nič manj ko 28,913,580 dinarjev deficita. Kljub temu pa ni urejen niti vodovod občine. Ampak zato ima občina uradnikov, da so eden drugemu na post. Gospodarstvo, da se Bog usmili!

Kontrola Avstriji. Dr. Zimmermannu, katerega so postavile v leale, ko so dale Avstriji posojilo, mora plačati Avstriji vs dan 15 milijonov avstrijskih kron plače, kar znaša letno 4 in pol milijarde ali skrajaj 6 milijonov dinarjev. Enako vsake plače imajo tudi jugovski uradniki. Presneto draga je pomoč tujih kapitalistov.

Celo tvojico 10 lirskih bankovcev so odkrili na Sulaku. Vsi bankovci so bili tako sprotno ponarejeni, da jih ni bilo mogoče ločiti od pravih. Vsi ponarejalci so pod ključem.

Razne vesti.

KAKU SE OBEJA OD STRAN LA FOLLETTOVE SKUPINE REVOLTA.

Washington, D. C. — Gibanje republikanske stranke, ki stremi k temu, da bi bil senator Albert Cummins izbran za senatovega predsednika pro tempore, uspešno izvajati od strani La Folletteove skupine revolte proti republikanemu organiziranju v prihodnjem senatu.

La Folletteova skupina neodvisni senatorjev je proti temu, da bi bil senator Cummins izbran za predsedujočega uradnika, dokler še ne deluje vpliva na meddržavne komisije, ki imajo nadzorstvo nad železniško legislacijo.

Cummins, ki je bil več let zastopnik predsednik zveznega senata, včasih podpredsednikovega mesta v znesku po \$12,000 na leto, je podpredsednik Coolidge postal visok smrti Warren G. Hardinga predsednik Združenih držav. Ta služba postavlja svoje uradnike poleg družabne prednosti nad kabinetne člane v politični važnosti. Cumminsovi prijatelji se potegujejo za njegovo izvolitev.

La Folletteova skupina grozi z odstopom, če ne odstopi kot načelnik meddržavne trgovske komisije, ali če se ne odpravi kandidaturi za senatovega predsednika. Če republikanska Cummins kot načelnik meddržavne trgovske komisije, potem bi bil La Follette njegov naslednik po starostnem pravilu zveznega senata.

Administrativni voditelji bodo spopadli kompromis med Cumminsom in prijatelji in La Folletteom pristati. To bi potem pomenilo, da bi izvolili kompromisnega kandidata za senatovega predsednika. Neodvisniki bi se zadovoljili z Norrisom, Capperjem ali McNaryjem, dočim bi "regulirni" republikanci podpirali senatorja Curtisja iz Kansasa ali pa Jonesa iz Washingtona. Curtis bi bil morda še najbolj po volji obeh strankama.

POSTAVA ŠČITI UPORABO MORILNEGA OROŽJA.

Chicago, Ill. — Državni pravnik Crowe naznanja v svojem poročilu o uporabi morilnega orožja, oziroma samokresa, da so obsejne določbe v državnem zakoniku, ki dovoljujejo nositi morilno orožje, najhujša očitja, ki popolnoma zadržuje sodno postopanje proti rabi takšnega orožja. A poudarja pa to, da se bo z vse močmi potegoval za omejitve določenih določb. Sedaj izdajajo predlog za rabo morilnega orožja milovni sodniki.

Crowdovo poročilo se naslanja na pregledanje vseh tozadevnih predlogov, ki so jih izdali milovni sodniki v okraju Cook. V tistem pregledovanju je državni pravnik našel, da nosijo pri sebi samokres ljudje dvomljivo znane znanzi zločinci in občestni robarji, ker imajo dovoljenje, ki so ga dobili pri milovnih sodnikih. Nadalje je vsepolno "milovnih predlogov", katerih uradniki delo dobro kupijo za samokres, ali nepripravljeno prodajajo dovoljenja, zvezde in pištole za lepe cene.

POSTAVA ŠČITI UPORABO MORILNEGA OROŽJA.

Chicago, Ill. — Državni pravnik Crowe naznanja v svojem poročilu o uporabi morilnega orožja, oziroma samokresa, da so obsejne določbe v državnem zakoniku, ki dovoljujejo nositi morilno orožje, najhujša očitja, ki popolnoma zadržuje sodno postopanje proti rabi takšnega orožja. A poudarja pa to, da se bo z vse močmi potegoval za omejitve določenih določb. Sedaj izdajajo predlog za rabo morilnega orožja milovni sodniki.

POSTAVA ŠČITI UPORABO MORILNEGA OROŽJA.

Chicago, Ill. — Državni pravnik Crowe naznanja v svojem poročilu o uporabi morilnega orožja, oziroma samokresa, da so obsejne določbe v državnem zakoniku, ki dovoljujejo nositi morilno orožje, najhujša očitja, ki popolnoma zadržuje sodno postopanje proti rabi takšnega orožja. A poudarja pa to, da se bo z vse močmi potegoval za omejitve določenih določb. Sedaj izdajajo predlog za rabo morilnega orožja milovni sodniki.

NEMŠKI MONARHISTI SE NASKRIVAJ VEBAJO V OROŽJU.

Washington, D. C. — Fed. Press. — Lawrence Todd. — Kabli državnega departmenta iz Berlina, Muenchena, Dresdena in drugih krajev v Nemčiji, kjer ameriški kornali opazujejo in poslušajo, napovedujejo prihod civilne vojne, v kateri bo berlinska vlada polakuhala zagnati narodno silo proti delavski vladi na Saksoskem in Turinškem ter tako utreti pet brezobzirnemu zatiranju delavcev v Porurju, ko pride tamkaj do glodovne revolte.

Najzanimivejši med vsemi dogodki je to, da je prvi minister Zeigner v saksoskem deželnem zboru razkril kar naravnost in brez vaskršenih ovinkov, kako se je na tisoče in tisoče reakcionarnih militaristov nakrivaj veščalo po narodnih armadnih taboriških to polje. Nadalje je povedal, da bi bila strmoglavili berlinski režim ter postavili namesto tega militaristično diktaturo, če bi ne bilo vdanosti na strani pruske državne policije. Zagovorniki nacionalistične stranke so v odgovor označili dr. Zeignerja za izdajalca, ker je svetu povedal o tej zaroti.

Ko sem bil v Dresdenu in Muenchenu, sem bil priča pripravljavanju za razredno vojno, za katero imajo sedaj izkušnjo na saksoski meji. Hitler, Ludendorff in bavaraki prične Ruprecht so veščali in nadzorovali na tisoče in tisoče bele straže ter kar javno govorili, da je njihov cilj iztrebitve in uničenje delavske politične in industrijske sile na Nemškem. Dr. Zeigner in socialistični člani njegovega kabineta so dovolili ustanovljati rdeče straže, da branijo le-te pravice delavskega sloja, pravice, ki so zajamčene v narodni ustavi.

Politični uradnik dresdenskega dnevnika "Neuste Nachrichten" Theodor Schultze mi je rekel, da je od 3 do 4 milijone ljudi na Saksoskem mednarodni delavcev. Vsi ti so trdno organizirani v socialistični in komunistični stranki pa v delavskem gibanju. Saksoska je industrijska dežela, po važnosti druga za Porurjem, ki je tudi močna radikalna trdnjava. Zastranega je koalicijska vlada v Berlinu neprestano polakuhala vplivati na politiko socialistične vlade na Saksoskem ter tako razbiti solidarnost ali vzajemnost delavskega gibanja, v katerem so bili socialisti in komunisti ramo ob ramo in roko v roki.

Saksoska ne more popustiti, ne da bi spravila s tem položaj organiziranega delavstva široki Nemčiji in nevarnost. Zato tudi sedaj groze velike narodne unije, kakor n. pr. kovinarji, železničarji in druge strokovne unije s splošno stavko v slučaju, če bi narodne čete vpadle v Saksosko. Tajnik amsterdamske internacionale Edo Fimmen je opozoril angleški unijski kongres, ki je sboroval zadnji mesec v Plymouthu, na to, da utegne biti skoro odločeno, ali pride na Nemškem, do črne, rmeus ali rdeče diktature. Saksoska pozivlja Stresemanna, naj pokaže svoj pravi načrt za ustvaritev črne diktature.

TEPKOST ŽIVLJENJA IN NEUMESTNA MOLČENOST.

Chicago, Ill. — Ker je je mati vzgojila, ne da bi ji povedala, kaj je žensko življenje, je šestnajstletna trgovska pomočnica Myrtle Neuhaus pobegnila s doma. Mrs. Ana Neuhaus, ki je dekletova mati, je izročila poljeji poslovilno pisanje, ki se glasi takole: "Jaz bi rada videla, da bi me ne bila prinesla na svet. Vzgojila si me, ne da bi mi povedala, kaj je življenje mlade ženske. Ničesar mi nisi povedala, dokler nisam tega dognala sama. Tisti dan me je potegnil stroj s sabo. No, pa sem bila sama odgovorna za to. "Nekoč morda najdeš malo Myrtle mrtvo. Ali če bom uspešna, boš srečna. Kar si mi povedala pred par tedni, mi je potrijo srce."

KADARKOLI ME BOŠ POTREBOVALA, TI BOM VSEJ NA RASPOLAGO.

"Kadarkoli me boš potrebovala, ti bom vsej na raspolago." Bolgarski kralj se pride ščit v Ameriko!

Paris, 24. okt. — Bolgarski kralj Boris pójde v novemburu na pot po svetu, da si poišče ženo. Najprej si ogleda princese v Rimu, Parizu, Londonu in Kopenhagenu, ako pa ne dobi neveste med princesami, tedaj — kakor poročajo iz Trsta — se poda v Ameriko, kjer bo skušal zidiniti bolgarsko dinastijo z aristokracijo dolarjev.

LLOYD GEORGE NAPADEL FRANCOIJO.

Indianapolis, Ind. — Pred poslušalstvom, ki je bilo skoro iz samih veteranov svetovne vojne, je Lloyd George z vsvo svojo zgovornostjo in vneto ograival svetovni mir.

V svojem govoru je zopet zatrdil, da je treba sodelovanja med angleško govorečimi narodi, če hočemo, da zavlada blaženi mir po svetu.

Omenil je vojne strahote je angleški državnik vzkliknil: "Tega ne maram več doživeti. Niti ne bi hotel rad videti, da bi takšno vojno doživel še kdo drugi!"

"Dokler bom živel, se bom vamer boril proti vojni. Ali vaš narod in naše ljudstvo naj se z združenimi močmi prisadevata utreti pot angelu miru."

Lloyd George je izpodbijal tudi francosko politiko, ki jo izvaja proti Nemčiji francoska vlada. Ker zatrdil, da je Nemčija še dovolj poražena in premagana. Zato bi je Francozje ne smeli breati sedaj, ko je na kolenuh.

Pohvalil je potem še Ameriško legijo ter žel burno odobravanje od strani zbranega občinstva.

RUSKA VLADA DALA AVTONOMIJO NAPREDNEMU PLEMENU.

Novomikolajevsk, Sibirija. — Časnikarski poročevalec Mackenzie piše, da je pred kratkim obiskal ojratsko glavno mesto Oolalo; to je avtonomen okraj v gorah na meji zapadne Mongolije daleč proč od Železnice.

Veliko vrsto let so se Ojratje, hudo zatirani, upirali carističnemu režimu, ki jih je hotel porušiti. Poprej jim je bilo prepovedano rabiti lastno govornico. Sedaj jim je dal sovjetska vlada avtonomijo. Dopisnik je bil tamkar ravno tedaj, ko se je vrčila v njih glavnem mestu narodna skupščina. Mongolski jezik je v rabi vsespod. Vojaške obveznosti ni, in sovjeticizma jim ne vsiljujejo.

ŽENSKO UPANJE NA MIR JE SLABO.

Washington, D. C. — Narodna liga ameriških volilk je prinesla iz Evrope slabe poročila o tem, kako izgledajo prilike za mir v starem kraju.

Poseben odbor, sestojel iz Mrs. Maud Wood Park, Mrs. James Morrison, Mrs. James Paige, Mrs. Gifford Pinchot in Mrs. Ann Webster, je bil poslan v Evropo, da se prepriča o tem, kako razpoloženje vlada tamkar med ženstvom.

"Po mnogih krajih so ženske prežete s silnim nacionalističnim duhom. Prav malo prostora je tamkar za konstruktivno organizacijo. O razpoloženju za mir ni skoro ne duha, ne sluha," so imenovane ženske povedale predsedniku Coolidgeu.

OPOROKA NA KOŠČU PAPIRJA.

Doylstown, Pa. — Pokojni major Samuel Comfort so je poslalv koščka papirja, štiri palec dolgega in tri palec širokega, da je zapustil svoje premoženje, ki ga cenijo na \$1,000,000, svoji ženi in hčeri. Oporoka, spisana mesec aprila 1921, je bila ta teden vložena na tem sodišču. Besedilo sestoji samo iz dveh stavek.

TANGORA NAPIŠE NA FIALNEM STROJU 147 BESED V ENI MINUTI.

New York, N. Y. — Ko se je ta teden poganjal Albert Tangora iz Patersona, N. J., za prvenstvo med tistimi, ki najhitreje pišejo na pisalni stroj, je dosegel višek s tem, da je napisal v eni minuti 147 besed. To naglavo v pisanju je zdržal eno celo uro.

KA PONEVERBO \$80.000 ENAJST LET JEČ.

Minneapolis, Minn. — William J. Smith, ki je priznal, da je poneveril \$80,000, ko je bil denarnik Minneapolis National banke, je bil 22. t. m. obsojen na 11 let zapora.

ŠPANSKI DIKTATOR OBIŠE MUSEOLINIJA.

Rim, 24. okt. — Španski diktator Primo Rivera v družbi kralja Alfonza in njegove družine obišče ta teden Mussolinija in italijanskega kralja v Rimu. Mussolini je oddelil velike ceremonije za sprejem španskega diktatorja.

MESTNI OČETJE SE BOJE SPLOŠNEGA LJUDSKEGA GLASOVANJA.

(Nadaljevanje s prve strani.)

solucije uveljavljanju prohibične postave v prilog.

Dvakrat je bilo to dne 13. junija letos.

Obišinski svetnik Kliska je predložil resolucijo, v kateri se zavzema za popravo Volsteadove postave v toliko, da bi bile dovoljene izdelovati, raspečavati in izvažati lahka vina in pivu. Obišinski svetnik McKinley je predlagal amendment, "da mora vsakdo v Chicagu vpoštaviti osemnajsti amendment v ustavi Združenih držav. Na predlog občinskega svetnika Coughlina je bila ta resolucija odklonjena s 80 proti 14 glasovom.

Potem sta občinska četa Albert in Tomczak predlagala resolucijo, ki je bila po svojem smotru skoro popolnoma podobna McKinleyjevi. Ali tudi ta je bila na predlog občinskega svetovaleca Coughlina odklonjena s 80 proti 6 glasovom. Kliskova resolucija je bila sprejeta s 37 proti 8 glasovom.

Ze večkrat je mestni svet sprejel resolucije, ki so bile proti sodnji prohibični postavi in ki so se zavzemale za omilitev Volsteadove postave. Po teh resolucijah bi naj bilo dovoljeno vino in pivu.

To, da niso mokri mestni očetje zahtevali glasovanja o Deverjevi politiki v uveljavljanju prohibične postave v ilikah mestu, utegne kakoga prav radikalnega demokrata tako opogumiti, da bo predložil mestnemu svetu resolucijo, s katero naj dajo mestni očetje moralno podporo Deverjevemu zapiranju dikalkih zalunov in rami drugih takih besnie. Morda bi bilo treba ved tednov, preden bi prišla taka resolucija na vrsto. Toda vseno bi povzročil energičen nastop kakoga suhača veliko preglavio med mokrimi mestnimi očetji.

Doslej je izgubilo kakih 5,000 besnie in zalunov licenc. Od 8,000 zalunov je sedaj še kakih 1,000 odprti. Šupan jih je dal doslej zapreti 1,411. Ostali so sami prostovoljno sapri vrata ter obesili znamenje, da ni zalun zašano odprt valet te ali one zadeve. Ta zalun je odšel na zapad. Oni je zbolel. Tretji popravlja prostore, četrti pa sploh ne pove, zakaj so zaprta vrata njegovega zaluna.

KEVAVI BOJI IZBRUKNILI V NEMOLJI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

so izvolile "odbor akcije", ki ima popolno oblast proglašati generalni štrajk in izvršiti druge ukrepe v obrambo proletariata in republike.

Tukajšnja socialistično-komunistična vlada ne bo trpela invazije saksoske države po sveznih četah. Paul Bottecher, komunistični finančni minister, je rekel: "Ako bodo zvezne čete kaj lastvale in nadaljevale s arretiranjem delavcev, bo generalna stavka in še hujše — civilna vojna. Delavci ne bodo trpeli teh neumnosti; mi smo večina prebivalstva v Saksoski in ne bomo pastili, da bi se naše pravice in pravice republike potlačile kakor v Bavarski in drugod v Nemčiji."

Duesseldorf, Porenje, 24. okt. — Porenjski separatisti so včas nabeteli na dva velika poraza. Iguhili so Aix-la-Chapelle (Aachen) in Coblenz, kjer so mislili ustoličiti svoje provizorično vlado. Nationalisti, komunisti in drugi nemški elementi, ki so proti odcepu od Nemčije, so se dvignili proti njim in jih izgnali iz omenjenih dveh mest. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Porenjani so izgubili tudi Wiesbaden, Mainz, Muenchen-Gladbach, Julich in Neuss. Belgijci in Francozi se niso vmečavali v boje med Nemci, toda povsod so na uslugo separatistom. Kjerkoli se je pokazalo, da so separatisti v nevačnosti, da jih nasprotniki bijejo, so vzeli separatiste v zaščito in bojevanje je moralo prenehati.

Deekers, Mathes in drugi voditelji Porenjske republike so splošni izginili iz Aachena in Coblenza. Kot izgleda položaj v tem momentu, je republika šlako, kajti večina porenjskih prebivalcev, zlasti delavci, so proti odcepu od Nemčije.

Monakovo, Bavarska, 24. okt. — Bavarski diktator Kahr je dejal danes, da Nemčija mora dobiti novo ustavo, predno se Bavarska vrne v zvezo nemških držav. Bavarska — je rekel Kahr — ne mara weimarske socialistične

Slovenska Narodna Podporni Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Izbor: 17. junija 1907 v Arhivi Illinois.

GLAVNI STAN: 2887-89 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK:

Predsednik Vincent Cahnar, podpredsednik Andreu Vidrich, S. F. D. T. Box 41, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišnice oddelka Blas Nevah, gl. blagajnik John Vegrich, uradni glasilca Jada Zevortak, upravitelj glasilca Filip Godina.

POBOTNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martha Zelenkabar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vidar, Box 673, Mt. Union, Ohio, John Terzini, Box 28, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

OSREDNJE OKROZJE: Blas Nevah, predsednik, 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Jozef Ambrožič, Box 286, Moon, Run, Pa. John Gredelj, 14821 Popper Ave., Cleveland, O. Antea Sulzer, Box 104, Green, Kans., in Jugoslavci: Max Mare, Box 166, Ruhl, Minn., in severozapad: Mike Szepel, 2453 S. Winchester St., Harvey, Ill.

ZAPADNO OKROZJE:

Nadzorni odbor: Frank Zalta, predsednik, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Semerak, 2817 Procter Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6004 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravitveni odbor:

Predsednik: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Jada Ovan, 2535 W. 26th St., Chicago, Ill. Joz. Stut, 6004 Orwig Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI IZRAVNIKI: Dr. F. J. Kara, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O. POZOR! — Korespondenca s gl. odborom, ki deluje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki so namenjena na vrsto gl. uradništva so naslovena Predsedniku S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVUJE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vrhlo so naslovene: Tajništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNISKIMI POSLI so pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse prišleke gladi postavlja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik izvrševalnega odbora, signat začetek je sprejel. Vsi listi na gl. upravni odbor so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namizila, spisi, naročila in spisi, ki so bili v vrsti v glavnem uradu, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2887-89 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ustave, ki je centralizirala vso oblast v rokah berlinske vlade. Kahr dalje zahteva, da mora odstopiti vojaški diktator Gessler, predno se bo bavarska vlada sploh pogajala s Berlinom.

IZBOJJE SE:

Ivan Šojat, iz Gračanice, Tuzla, Bosna; zadnja adresa: 247 Calkon Street, Woodlawn, Pa.

Milan Vlačjović, zadnja znana adresa: Box 30, Brier Hill Station, Youngstown.

Ignat Kasamicki, iz Sente, Baska; zadnja znana adresa: Pittsburgh.

Toma Mahjan, Ljubljana; zadnja znana adresa: 863 Wille Ave., (1); Braddock, Pa.

Petar Ougalj, Zirovac, Dvor, Zagreb; zadnja znana adresa: šte. 488 Davis Ave., Detroit, Mich.

Djordje Jovanović, policijski inspektor; zadnja znana adresa: 8 West 125 Street, New York, N. Y.

Mike Belobrk, zadnja znana adresa: Union National Bank, Massillon, Ohio.

Božo Reko, Dvor, Zagreb; zadnja znana adresa: 75 S. Cass Ave., Akron, Ohio.

Mihail Pošun, zadnja znana adresa: Staunton, Ill., Box 375.

Matijs Melkar,

ITALJANSKE HARMONIKE

Gl. tajništvo in izvrševanje vseh vrst vrste ITALJANSKE HARMONIKE.

Italijanska inštitucija vrsta. Dvoletna imovina. Njena cena je nižja od drugih izdelkov. Zastoj inštitucija vrsta in vrsta vrsta vrsta. Pismo po BREZPLAČNI omisi.

MUATTA BENEDELLI & CO., 617 Blue Island Ave., Dept. 74, Chicago, Ill.

ŠE 3 DNI PRILIKA VIDETI SLIKO DRAME "ŽIVLJENJA"

Povzeto iz Victor Hugove nesmrtno novele.

Znižana cena predstavam, za edini igrokaz tukaj,

Nastop Long Chaney in Earnest Torrence

sezona gre h koncu, to je zadnji teden in zadnja prilika videti čudovito, krasno delo.

Dvakrat dnevno, ob 2:15 — 8:15 P. M.

PITT THEATRE PITTSBURGH, PENNSYLVANIA

